

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

КРАЄЗНАВСТВО ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ

Щорічник

Випуск 1

Переяслав – Кам'янець-Подільський

2019

УДК 94:908](477.41-22)(058)

К 78

*Видання засноване Національним історико-етнографічним заповідником
«Переяслав» у 2019 р. (протокол засідання Вченої ради № 5 від 1 жовтня 2019 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №24282-14122 Р від 23 грудня 2019 р.*

Редакційна колегія:

Вовкодав В. О., Вовкодав С. М., канд. іст. наук Гайдаєнко І. В., Горбовий О. А. (відповідальний секретар), канд. іст. наук, проф. Колибенко О. В., канд. іст. наук, доц. Лукашевич О. М. (голова), канд. іст. наук, Нагайко Т. Ю. (відповідальний редактор), Нагайко К. М.

Випуск 1

Рецензенти:

д-р. іст. наук, доц. Демуз І. О.,
канд. іст. наук, с.н.с. Бажан О. Г.

К 78 Краєзнавство Переяславщини : щорічник / [упоряд.: Т. Ю. Нагайко, О. А. Горбовий ; відп. ред. Т. Ю. Нагайко]. Переяслав (Київ. обл.) ; Кам'янець-Подільський (Хмельниц. обл.) : ТОВ «Друкарня «Рута», 2019. Вип. 1. 296 с.

У виданні публікуються наукові дослідження у галузі історичного краєзнавства та суміжних напрямків, документальні джерела, що стосуються історичної Переяславщини, наводяться довідкові відомості щодо краєзнавчої бібліографії, пошукових студій, заходів тощо.

Для науковців, студентів гуманітарних факультетів, музейних працівників, краєзнавців.

ISSN 2709-815X

© НІЕЗ «Переяслав», 2019

© Автори публікацій, 2019

ЗМІСТ

Передмова (<i>Тарас Нагайко</i>)	5
------------------------------------	---

Студії

Переяславська земля у другій половині XIII–XIV ст.: кордони та заселення (<i>Андрій Блануца</i>)	10
Олексій Васильович Воблий: доля педагога (<i>Олексій Воблий</i>)	14
Затоплене Придніпров'я: збереження архітектурних пам'яток у музеях просто неба (1927–1980 рр.) (<i>Олександр Горбовий</i>)	18
Пам'ятки НІЕЗ «Переяслав» у мюзиклі «Сорочинський ярмарок» (<i>Єгор Єгоров</i>)	23
Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини в публікаціях газети «Вісник Переяславщини»: до питання створення та функціонування (<i>Олена Жам</i>)	33
Мотиви рідного краю в поезії Наталії Лівницької-Холодної (<i>Олег Коломієць</i>)	38
Військові походи козаків Переяславського полку в 1680–1690-их рр. (<i>В'ячеслав Лоха</i>)	45
Розвиток краєзнавства на Переяславщині: загальний огляд (<i>Тарас Нагайко</i>)	52
Особливості художнього моделювання об'єктів архітектури Переяслава у творах українських письменників (<i>Володимир Подрига</i>)	59
Видання 50–90 рр. XX ст. як джерело дослідження розвитку музейної справи на Переяславщині (<i>Наталія Ревега</i>)	66
Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання» – вагомий чинник краєзнавчих досліджень Переяславщини та України (<i>Юрій Фігурний</i>)	71
До історії школи села Підсінне Переяслав-Хмельницького району Київської області (<i>Наталія Шкіра</i>)	76

Джерела

Відомість про власників маєностей другої полкової сотні Переяславського полку 1765 року (<i>Юрій Коржов</i>)	88
Сповідні розписи Вознесенського собору м. Переяслава за 1834 р. та 1840 р. (<i>Андрій Кравцов</i>)	95
Стенограма інтерв'ю із Палагуютою Миколою Петровичем (1928–2012)	102

Словник

Священнослужителі, церковнослужителі та старости Миколаївської церкви с. Комарівки Переяславського повіту (за матеріалами полтавських єпархіальних відомостей) (<i>Наталія Ревега</i>)	126
--	-----

Краєзнавчі зустрічі

Стенограма засідання круглого столу з нагоди пошанування постаті Петра Панфиловича Дремлюги (1899–1991)	132
---	-----

Наукова спадщина

Нарис історії колонізації Переяславської землі до початку XVI в. (<i>Олександр Андріяшев</i>)	148
---	-----

Довідково-бібліографічні відомості

Список видань серії «Краєзнавча бібліотека Переяславщини» за 2015–2019 рр.	170
Бібліографія з історії Переяславщини за 2018 р.	171
Анотований покажчик згадок про Переяславщину в наукових публікаціях за 2018 р.	196
Анотований покажчик публікацій джерел за 2018 р.: Переяславщина (документи, листи тощо)	218
Анотований список краєзнавчих публікацій газети «Вісник Переяславщини» за 2018 р.	222
Іменний покажчик до анотованого списку краєзнавчих публікацій газети «Вісник Переяславщини» за 2018 р.	237
Географічний покажчик до анотованого списку краєзнавчих публікацій газети «Вісник Переяславщини» за 2018 р.	249
Предметно-тематичний покажчик до анотованого списку краєзнавчих публікацій газети «Вісник Переяславщини» за 2018 р.	255
Огляди, рецензії, інформація	
Краєзнавчий хронограф – 2018	272
У НІЕЗ «Переяслав» відбувся круглий стіл за підсумками археологічного сезону 2017 р. (Тарас Нагайко)	280
Лекція для воїнів-артилеристів: «Переяслав у історії: міфи, реальність та історична пам'ять» (Тарас Нагайко)	280
У НІЕЗ «Переяслав» відбувся круглий стіл «Фактор простору в історичних дослідженнях» (Тарас Нагайко)	281
Переяславу 1111 років (Наталія Шкіра)	281
Відбулася перша презентація виставки «Краєзнавство Переяславщини» (Наталія Ревега)	282
Працівники НІЕЗ «Переяслав» узяли участь у всеукраїнській науковій конференції (Тарас Нагайко)	282
Вікіпроект «Переяслав» (Тарас Нагайко)	283
17 жовтня відбувся VII Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання» (Тарас Нагайко)	284
Відбувся круглий стіл «Краєзнавство Переяславщини: дослідження, проблеми, постаті» (Тарас Нагайко)	285
Стартував науково-просвітницький проект «Краєзнавчі зустрічі» (Тарас Нагайко)	286
Відбувся краєзнавчий круглий стіл «Затоплені села Переяславщини» (Тарас Нагайко)	287
Побачила світ чергова книга серії «Краєзнавча бібліотека Переяславщини» (Тарас Нагайко)	288
Список членів Переяслав-Хмельницького міського осередку Київської обласної організації Національної спілки краєзнавців України станом на 2018 рік	290
Відомості про авторів	294

ДЖЕРЕЛА

ВІДОМІСТЬ ПРО ВЛАСНИКІВ МАЄТНОСТЕЙ ДРУГОЇ ПОЛКОВОЇ СОТНІ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ПОЛКУ 1765 РОКУ

У Центральному державному історичному архіві України в м. Києві зберігається фонд з матеріалами Генерального опису Лівобережної України, відомого також під назвою Рум'янцевський опис¹. Для його організації в полках було створено спеціальні органи. Зокрема, указом від 4 жовтня 1765 р. Малоросійська колегія утворила «Комісію по створенню Генеральної ревізії в Переяславському полку»². Приступивши до роботи, комісія надіслала в сотенні правління вимогу: вислати списки власників, різночинців, старшини, виборних козаків і підпомічників, що живуть або мають маєтності на території відповідних сотень³. Одним з таких списків, зроблених на вимогу комісії, є відомість Другої полкової сотні Переяславського полку. Це документ на чотирьох аркушах⁴, створений невідомим писарем. Фрагменти тексту належать писарю Другої полкової сотні Павлу Никифорову, яким і підписано документ. Відомість датована 27 листопада 1765 р., виконана у вигляді таблиці, в окремих стовпцях якої позначено власників маєтностей, кількість будинків тощо. Серед них зазначені земельні володіння козацької старшини (генеральної, полкової та сотенної), козацьких артилеристів, відставних солдат та козаків, священників, монастирів, кірасирського полку та магістрату; відомості про школи й шпитали в населених пунктах Другої полкової сотні. На той час до сотні входили: частина м. Переяслава, села: Виповзки, Войнинці (нині с. Вінинці), Комарівка, Лецьки, Мала Каратуль, Пологи-Вергуни, Пологи-Чобітки, Пологи-Яненки, Помоклі, Хоцьки та Циблі.

Однак відомість не повною мірою відображає власників маєтностей по окремих селах. Так, матеріали Генерального опису с. Виповзок містять описи володінь переяславських полкових канцеляристів Семена Хмельницького⁵ та Якова Михайловського⁶, не вказаних у документі.

Цій відомості передують рапорт сотенного правління Другої полкової сотні про отримання інструкцій з комісії і про надсилання відомості до неї⁷. Зараз ці два документи є частиною справи з копіями матеріалів Другої полкової сотні⁸.

Публікацію документів здійснено академічно-критичним методом згідно з «Правилами видання пам'яток, писаних українською мовою та церковнослов'янською української редакції»⁹. У тексті збережено наступні літери, що вийшли з ужитку: «є», «ы», «ѣ», «ѝ», «ѡ», «Ѣ», «Ѥ», «Ѧ», «ѧ». У документі вживається літера «и» з надрядковими знаками (крапкою і дужкою над нею, що вказували на йотованість вимови), яка передана знаком «й». У документі також збережено вживання латинської букви «g» на позначення звуку «г» (у слові «Выгура»). Виносні літери і буквосполучення виділені курсивом та внесені в рядок. Твердий та м'який знаки розставлені відповідно до написання. Тверді – вживані в документі в закритих складах при переносі слів не зберігаються і не коментуються. Діакритичні знаки не відтворюються. Єрик переданий курсивним твердим знаком. Скорочення слів під титлом (гпдна – господина; дховного – духовного; мнстра, мнстира – монастира) не розкриваються. Уживане в текстах скорочення – «д» (день) – доповнене крапкою.

¹ ЦДІАК України (Центральний державний історичний архів України, м. Київ). Ф. 57 (Генеральний опис Лівобережної України 1765–1769 років).

² Ковальський І. С. Проведення генерального опису в Переяславському полку (1765–1768 рр.). *Український історичний журнал*. 1960. № 6. С. 132; Автор вживає у статті назву «Комісія по проведенню Генерального опису в полку Переяславському». При цитуванні, її замінили на більш відповідну назві вживаній у документах.

³ Там само. С. 133.

⁴ ЦДІАК України. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 288. Арк. 255–258.

⁵ Там само. Спр. 294. Арк. 157–162.

⁶ Там само. Арк. 164–171.

⁷ Там само. Спр. 288. Арк. 254.

⁸ Документи (копії універсалів українських гетьманів і полковників, судових рішень, дарчих, купчих тощо) на підтвердження права власності жителів Другої полкової сотні Переяславського полку. 1729–1768 рр. // ЦДІАК України. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 288. 307 арк.

⁹ Німчук В. В. Правила видання пам'яток, писаних українською мовою та церковнослов'янською української редакції. Ч. 1. Київ, 1995. С. 11, 30–34.

Помилки писарів не виправляються, увага на них акцентується за допомогою знаку – «[!]», після слова з помилкою. Вживання пунктуаційних знаків, дефісу, великої і малої літери, написання слів подано згідно з вимогами сучасного правопису (у слові «лейбкерасирский», випущено твердий знак). Частина тексту, що написані П. Никифоровим, позначені надрядковими символами «а-а» з обох боків. Заголовки стовпчиків подаються лише на першому аркуші. Нумерацію аркушів

подано у квадратних дужках та виділено жирним шрифтом. У круглих дужках наведено попередню нумерацію документів. Завершення аркушів (крім заключного) позначається двома скісними рисками.

Інформація про частину осіб згаданих у відомості подано в підрядкових коментарях при першій згадці. Джерелом для коментарів взято праці В. В. Кривошеї¹⁰ та І. І. Кривошеї¹¹.

* * *

№ 1

1765 р., листопада не раніше 25¹². – Репорт сотенного правління Другої полкової сотні Переяславського полку Комісії по створенню Генеральної ревізії в Переяславському полку про отримання інструкцій і форм для проведення опису, а також з приводу надсилання відомості про кількість володінь чиновників, духовенства та інших осіб у населених пунктах сотні

[254 (104)] В комісію сочинення въ полку Переясловскомъ Генеральной ревізії

от сотенного Второй полковой сотнѣ правленія

Репортъ

С оной комисіей, отпушеніей в силѣ Его сиятельства високопревосходительнѣйшого гдѣна генераль-аншефа, малороссійского генераль-губернатора, Малороссійской коллегіи президента, Украинского и Малороссійского корпусовъ главногo комендира и кавалера, графа Петра Александровича Румянцова инстрѣкцій, о ъчиненіи во всемъ полку Переясловскомъ по приложеннымъ при оной формамъ и значащомуся въ той инстрѣкцій наставленію Генеральной описѣ, ордеръ з приложенными трома формами, в

сотенномъ здешномъ правленіи сего ноября 25 д. получень, о якомъ полученіи и что повелѣнное по оному ордерѣ в сочиненіи надлежащих, какъ по темъ формамъ показано, вѣдомостей надлежащее исполненіе чинено будетъ, о томъ въ онѣю комисію сотенное правленіе репортуєть, а при семъ сколько каковихъ в оной же сотнѣ, какъ въ городѣ Переясловлѣ и на форштатах, такъ и в селах имѣется чиновничих и всякого дѣховного и мирского званія людей жителствъ и владѣній, о томъ і учиненная именнаа вѣдомость прилагается.

Сотникъ полковій Іванъ Гѣлакъ

1765 годѣ

ноябра¹³ д.

№ 478 ВЗК

Помітка угорі документу: Пол. 765 годѣ ноября 29 д. записан и доложен.

Напис у лівому верхньому куті: № 35.

Напис у правому верхньому куті: № 28.

ЦДІАК України. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 288. Арк. 254. Оригінал.

¹⁰ Кривошея В. В. Козацька старшина Гетьманщини. Енциклопедія. Київ, 2010. 792 с.; Кривошея В. В. Генеалогія українського козацтва: Переяславський полк. Київ, 2004. 418 с.

¹¹ Кривошея І. І. Неурядова старшина Української козацької держави (XVII–XVIII ст.) : довідник. Видавець Пшонківський О. В., 2016. Т. 2. 730 с.

¹² Датовано за змістом документу.

¹³ Число не вказано.

№ 2

1765 р., листопада 27. – Відомість Другої полкової сотні Переяславського полку в Комісію по створенню Генеральної ревізії в Переяславському полку про кількість володіння чиновників, духовенства та інших осіб у населених пунктах сотні

[255 (105)] Відомість в Комісію сочинення в полку Переяславському Генеральної ревізії, скільки в сотні Другої полкової ім'ється в городі Переясловлі і в селах какових чиновничих і дрґгихъ всякого духовного і мирского званія людей, жиллихъ домовъ и при онихъ такожъ и особливо скільки чийхъ находится владеній съ їхъ людмы о чемъ ниже значить 1765 годѣ ноября 27 дня.		
	^а Показаніє чиновничихъ, дховного і мирского звания и другихъ людей домовъ и їхъ владѣній ^а	
	^а Число домов ^а	^а Число владѣній ^а
^а В городѣ Переяславлѣ		
Гідна полковника Переясловского Симеона Сулими ¹⁴	–	1
Его жъ и за Долгимъ мостомъ на подварках	–	1
Удовствѣющей сотниковой Копцевичевой ¹⁵	1	–
Еи жъ и на подварках Великозамостянских ^а	–	1
Умершой сотниковой Софій Гулаковой ¹⁶	–	1
Писара сотнѣ Второй полковой Павла Никифорова ¹⁷	1	–
Асаула сотенного Ивана Куличевского ¹⁸	1	–
Умершого войскового товариша Ивана Гулака ¹⁹ синовъ Василя ²⁰ , Федора ²¹	1	–
На подваркахъ Великозамостянскихъ		
Киево-Печерского мнстра дворець с посполитими	1	1
Артилерій полковой переясловской асаула Григорія Рубана ²²	–	1
Сѣла Цыбель		
Лейбкєрасирского полку маєтностей Кантакузинскихъ	–	1
Мнстра Михайловского Переясловского	–	1
Священника тамошнего Леонтія Василюва	1	1

¹⁴ Сулима Семен Иванович – розпочав службу в 1722 р. бунчуковим товаришем; баришівський сотник (1729–1737), переяславський полковий обозний (1737–1739), переяславський полковник (1739–1766).

¹⁵ Копцевич Тетяна Яківна (згадується протягом 1734–1767 рр.) – вдова переяславського сотника Копцевича Семена Лаврентійовича.

¹⁶ Гулак Софія Іванівна (1680 р. або 1691 р. – пом. до 1759 р.) – донька переяславського полкового судді Берла Івана Дмитровича, дружина сотника Другої полкової сотні Переяславського полку Гулака Євстратія Івановича II.

¹⁷ Никифоров (Ничипорович) Павло – службу розпочав у 1747 р., писар Другої полкової сотні (1750–1767), писар переяславського комісарства (1774–1781), з 12.1781 р. військовий товариш.

¹⁸ Куличевський Іван – осавул Другої полкової сотні Переяславського полку (1763–1766).

¹⁹ Гулак Іван Євстратійович I (пом. до 1765 р.) – син переяславського сотника Гулака Євстратія Івановича, військовий товариш (1741), абшитований сотник.

²⁰ Гулак Василь Іванович (бл. 1754 р. – після 1795 р.) – син Гулака Івана Євстратійовича I, значковий товариш Переяславського полку, корнет (1782), капітан (1791), в 1795 р. капітан у відставці.

²¹ Гулак Федір Іванович (бл. 1751 р. – бл. 1795 р.) – син Гулака Івана Євстратійовича I, військовий товариш (1778–1781), з 1782 р. переяславський полковий осавул, в 1795 р. секунд-майор.

²² Рубан Григорій Васильович – осавул переяславської полкової артилерії (1752–1765).

Войскового канцеляристи Івана Бахчевського ²³	–	1 //
[255 зв.] Абшитованного значкового товариша Петра Мосціцького ²⁴	1	1
Значкового товариша Пантелимона Мосціцького ²⁵	1	1
Возного подкоморського Золотоноского суда Фєдора Гаптарєвського ²⁶	1	1
Школа того села Цибель, в коєй живеть дячокъ	1	–
Поламара тамошнього Ігната Люлки	1	–
Бунчукового товариша Григорія Іванєнка ²⁷	–	1
Умершого священника цибелского Іюана Осѣнского	–	1
Села Комаровки		
Абшитованного гідна судій воискового генералного Андрея Безбородка ²⁸ при футорѣ	–	1
Гідна полковника переясловського Симєона Сулими	–	1
Бунчукового товариша Григорія Іванєнка в селѣ і при футорѣ	–	1
Гідна обозного полкового переясловського Якіма Канєвського ²⁹	–	1
Войскового товариша Леонтія Петровича ³⁰	–	1
Умершого судій полкового переясловського Константина Лѣсенєвича ³¹ в селѣ и при футорѣ	–	1
Писара полкового чернѣговського Якимовича ³²	–	1
Мнстра Катєдрального Переясловського в футорѣ	–	1
Удовствуюющей сотниковой Копцевичевой	–	1
Абшитованного протопопи переясловського Андрея Берли ³³ при футорѣ	–	1
Поповича переясловського Алексѣя Прохоровича	–	1
Мнстра Києво-Мижигорського при фѣторѣ	–	1 //
[256 (106)] Священника Воскрєсенского Переясловського Стефана Грєчки	–	1
Священника комаровського Андрея Федорова	1	1

²³ Бахчевський Іван Олександрович (1723–1776) – син священнонамісника, навчався у Києво-Могилянській академії (1736–1742), службу розпочав з 15 грудня 1741 р., військовий канцелярист (1742–1767), земський суддя Переяславського повіту (1767–1773), з липня 1773 р. – абшитований полковий суддя.

²⁴ Мосціцький Петро Миколайович (до 1721 р. – після 1767 р.) – син переяславського протопопа, значковий товариш (1730–?), в 1765 р. абшитований значковий товариш.

²⁵ Мосціцький Пантелеймон Іванович – син значкового товариша, значковий товариш Переяславського полку (1743–1765), мав родовий герб.

²⁶ Гаптарєвський (Гаптаренко, Гафаренко) Федір Степанович – шляхтич, син переяславського городового отамана Степана Максимовича Гаптарєнка, онук Максима Яновича Гафара; значковий товариш (1743–1764), возний Золотоніського підкоморського повітового суду (1764–1772), поручник (1790), дворянин.

²⁷ Іванєнко Григорій Григорійович (бл. 1720 р. – після 1790 р.) – волох, син полковника брацлавського, з 06.1739 військовий канцелярист, бунчуковий товариш (1741–1770), переяславський полковник (березень 1770 р. – 1782 р.), статський радник.

²⁸ Безбородько Андрій Якович (1711–1780) – службу розпочав в 1730 р. у Генеральній військовій канцелярії (ГВК), з 1733 р. старший військовий канцелярист, в 1741–1742 рр. та з 1750 р. генеральний військовий писар, з 1762 р. абшитований генеральний суддя.

²⁹ Канєвський (Канієвський) Яким Мануйлович (1705 р. – 14 листопада 1769 р.) – шляхтич, службу розпочав із 1733 р. військовим канцеляристом, переяславський полковий писар (1740–1750), переяславський полковий суддя (11.1751 – 04.1764), переяславський полковий обозний (квітень 1764 р. – 1769 р.).

³⁰ Петрович Леонтій – у 1765 р. військовий товариш; значковий товариш Переяславського полку, мав підданих у с. Калениках, м-ку. Гельмязові та с. Пристромах, приїжджі двори в с. Великій Каратулі та с. Комарівці.

³¹ Лєсенєвич Костянтин Олексійович (1694 р. або 1701 р. – бл. 1757 р.) – службу розпочав у 1725 р. військовим канцеляристом ГВК, з 1732 р. значковий товариш, з 1735 р. переяславський полковий писар, в 1739–1751 рр. переяславський полковий суддя.

³² Якимович Андрій Гордійович (пом. до 1779 р.) – військовий канцелярист ГВК (1754), чернігівський полковий писар (1754 р. – січень 1767 р.), бунчуковий товариш.

³³ Берло Андрій Іванович – син переяславського полкового судді Берла Івана Дмитровича, бунчуковий товариш (1721 р.), з 1721 р. священник Успенської церкви м. Переяслава, з 1731 р. переяславський протопоп, у 1765 р. абшитований переяславський протопоп.

Дячка Дем'яна Мельниченка	1	–
Удовствующою Андреевой Гулаковой ³⁴	–	1
Магистрата Переясловського	–	1
Сотника полкового Івана Гулака ³⁵	–	1
Попа Троєцького Переясловського Алексѣя Прохоровича	–	1
Села Хоціокъ		
Хоружого полкового переясловського Стефана Ілляшенка ³⁶	–	1
Гідна обозного полкового переясловського Якіма Канїєвського	–	1
Гідна судій земського переясловського Стефана Карлѣцького ³⁷	–	1
Сотника полкового переясловського Івана Гулака	–	1
Священника хоцьковського Михайла Федорова з його братами	1	1
Умершого судій полкового Константина Лѣсеневича	–	1
Умершого генерала Вишневського ³⁸	–	1
Києво-Печерського мнстра	–	1
Умершого артилерій полкової переясловської пушкарка Дороша Сєзченка синовъ его і братанича	1	1 //
[256 зв.] Школа, в нєй живуть школьники	1	–
Шпиталь, в которомъ живуть искалѣченніє и болніє старци	1	–
Села Пологъ-Янєнокъ		
Лейбкєрасирського полку Кантокузинских [!] маєтностей	–	1
Сотника полкового Івана Гулака	–	1
Значкового товариша Михаїла Лисєвича ³⁹	1	1
Умершого священника тамошнього Василія Василієва, удовствующої попадѣ его Єкатери́ни з зятємъ єї священникомъ Григоріємъ Прохоровичємъ	1	1
Возного земського переясловського Іосифа Бохановського ⁴⁰	1	1
Возного сотнѣ Второй полковой Леонтія Стручка ⁴¹	1	–
Понамара тамошнього Дороша Сємєнєнка	1	–
Школа, в коєй живуть школьники	1	–
Шпиталь, в нємъ живуть болніє и калѣки	1	–
Села Пологъ-Вєргуновъ		
Лейбкєрасирського [!] полку Кантакузинскихъ маєтностей	–	1
Сотника полкового переясловського Івана Гулака	–	1
Поповича Артєма Васи́лєва	1	–

³⁴ Дружина Гулака Андрія Євстратійовича (пом. до 1765 р.).

³⁵ Гулак Іван Євстратійович II (до 1720 р. – після 1770 р.) – син переяславського сотника Гулака Євстратія Івановича; службу розпочав у 1733 р., сотник Другої полкової сотні Переяславського полку (1739–1770), абшитований бунчуковий товариш.

³⁶ Ілляшенко Степан Іванович (бл. 1709 р. – пом. до 1804 р.) – службу розпочав з 1731 р. військовим канцеляристом, у 1737–1767 рр. переяславський полковий хорунжий, з 1767 р. абшитований бунчуковий товариш.

³⁷ Карлицький Степан Нєсторович (пом. до липня 1767 р.) – служив військовим канцеляристом ГВК, з березня 1758 р. переяславський полковий писар, з березня 1764 р. земський суддя Переяславського повіту.

³⁸ Вишневський Федір Степанович (1682–1749) – серб, генерал-майор (від 06 квітня 1745 р.), бригадир (з 24 квітня 1748 р.), таємний радник.

³⁹ Лєсєвич Михаїло Гаврилович – шляхтич, службу розпочав з березня 1736 р., з січня 1748 р. значковий товариш, у 1759 р. Кропивнянський наказний сотник.

⁴⁰ Бохановський Йосип – переяславський полковий канцелярист (1753–1759), з 1764 р. переяславський земський возний.

⁴¹ Стручок Леонтій – з 1764 р. возний Другої полкової сотні Переяславського полку.

В том же селѣ настоящего священника Ефима Петровского	1	–
Удовствующей тамошней попадѣ Марїи Захариевой	1	–
Школа, в ней живеть дячокъ	1	–//
[257 (107)] Паламара тамошнего Савкы Тригуба	1	–
Армашей артилерїи полковой переясловской Глобенковъ	1	–
Села Пологъ-Чоботіокъ		
Лейбкєрасирского полку маєтностей Кантакузинскихъ	–	1
Священника тамошнего Иоана Васлиєва [!]	1	–
Священника Покровского Переясловского Леонтїя Дємянова	–	1
Понамара тамошнего Алєѣѣ Поночовъного	1	–
Пушкарєй артилерїи полковой переясловской Михаила и Кондрата Корноуховъ	1	1
Дороша Корноуха з братами	1	1
Михаила и Якова Шакуль з сїнами и братаничемъ	1	1
Прокопа Полтавця з синомъ	1	–
Села Лєціокъ		
Ранговая маєтность асаули полкового переясловского Михаила Лукашевича ⁴² с посполитими	–	1
Сотника полкового переясловского Ивана Гулака	–	1
Священника тамошнего Евстафїя Иосифова	1	1
Школа, в ней живеть дячокъ	1	–
Там же священника малокаратулского Иосифа Нѣчкєвича	–	1
Села Войнинецъ		
Сотника полкового Ивана Гулака	–	1
Умершой братовой его Марєи Кулябковни Івановой ⁴³	–	1
Священника войнинского Иоана Иоанова	1	1
Хоружого сотенного Григорїя Мостового ⁴⁴ з братомъ Иваномъ	1	1//
[257 зв.] Отставнїй компанѣецъ Яковъ Выгура	1	–
Магистрата Переясловского	–	1
Там же артилерїи [!] полковой переясловской армашовъ Бойковъ	1	1
Села Малой Каратулѣ		
Гддна полковника переясловского Сємена Сулими при хуторѣ	–	1
Там же при хуторѣ гддна обозного полкового переясловского Якима Канїєвского	–	1
Священника тамошнего Иосифа Нѣчкєвича	1	1
Умершой сотниковой Софїи Гулаковой	–	1
Умершого войскового канцеляристи Андрея Гулака ⁴⁵ , жени его Улияни Жуковсковни	1	1

⁴² Лукашевич Михайло Лукич – переяславський полковий хорунжий (1741–1752), переяславський полковий осавул (липень 1752 р. – 1767 р.).

⁴³ Гулак Марфа Іванівна (пом. до грудня 1765 р.) – дружина Гулака Івана Євстратїйовича I (пом. до 1765 р.), дівоче прїзвище – Кулябка.

⁴⁴ Мостовий Григорїй – хорунжий Другої полкової сотні Переяславського полку (1765–1766).

⁴⁵ Гулак Андрїй Євстафїйович (пом. до листопада 1765 р.) – з 1739 р. військовий канцелярист ГВК.

Умершого Івана Гулака воєскового канцеляристи, осиротѣлих дѣтей его	–	1
Там же полкового канцеляристи Данила ⁴⁶ и отца его дѣка ⁴⁷ Івана Слуцких	1	1
Поповичовъ тамошних Івана и Григорія Васи́лиевичъ Нѣчкєвичевъ	1	1
Артилерій полковой переясловской пушкарей Григорія Кучеренка	1	1
і Яреми Руденка з братами	1	1
Отставного гусара Кирила Каменского	1	1
Сєла Виползокъ		
Сотника полкового Івана Гулака	1	1
Сотника терехтемировского Михаила Гринєвича ⁴⁸ при фугорѣ	–	1
Священника тамошнего Никифора Григорієва	1	1 //
[258 (108)] Воєскового товариша Алєкѣя Сулими ⁴⁹	–	1
Козаковъ сотнѣ Трєтой полковой Гояриновъ ⁵⁰	–	1
Там же артилерій [!] полковой переясловской армашовъ Нєстерєнковъ	1	1
Школа, в ней живеть дячокъ	1	–
Поламара тамошнего Васи́ля Шкенди	1	–
Сєла Помокєль		
Мнстира Михайловского Переясловского дворець и посполитіє	1	1
Священниковъ тамошних Григорія Михайловского	1	1
и Стефана Соханского	1	1
Умершого хоружого полкового компанѣиского Парфєна Зоценка ⁵¹	–	1
Артилерій полковой переясловской писаря Костя Леонтиєва домъ, в коємъ отецъ его козакъ з братами своїми живеть	1	1
Того сєла школа, а в ней живеть дячокъ	1	–
Поламара Остапа Вѣрченка	1	–
Итого	60	86

^aПисарь сотенный Павелъ Никифоровъ^a

Напис у правому верхньому куті: № 29.

ЦДІАК України. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 288. Арк. 255–258. Оригінал.

⁴⁶ Слуцький Данило Іванович – полковий канцелярист Переяславського полку (1765–1768).

⁴⁷ Дописано над рядком.

⁴⁸ Гринєвич Михайло Савович – син трахтемирівського сотника, службу розпочав з 1746 р. військовим канцеляристом ГВК, з липня 1754 р. – трахтемирівський сотник, брав участь у Пруському поході, з грудня 1767 р. – абшитований бунчуковий товариш, обраний предводителем переяславської шляхти, з 1779 р. – колезький асесор.

⁴⁹ Сулима Олексій Степанович – (1731 р. – 31 травня 1783 р., Глухів), службу розпочав з 1748 р. значковим товаришем Переяславського полку, військовий товариш (1761–1770), абшитований бунчуковий товариш (1770–1783).

Гоярин Іван Матвійович – хорунжий Третьої полкової сотні Переяславського полку (09 січня 1766 р. – 26 березня 1769 р.), Гоярин Василь Матвійович (1766); козаки Третьої полкової сотні, жителі Задовгомостянських підварок.

⁵¹ Зоценко Парфєн (пом. до листопада 1765 р.) – значковий товариш Переяславського полку (1732–1738), в 1742 р. подвійний товариш охочекомонного 2-го полку (Часникова), з 1742 р. – хорунжий полковий 1-го компанійського полку.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

БЛАНУЦА Андрій Васильович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу історії України середніх віків та раннього нового часу.

ВОБЛИЙ Олесій Васильович – незалежний дослідник, вивчає постать Воблого О. В.

ГОРБОВИЙ Олександр Анатолійович – молодший науковий співробітник відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

ЄГОРОВ Єгор Григорович – молодший науковий співробітник відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

ЖАМ Олена Михайлівна – кандидат історичних наук, завідувач науково-дослідного відділу «Музей хліба» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

КОЛОМІЄЦЬ Олег Родіонович – незалежний дослідник, краєзнавець, член спілки письменників України, Почесний громадянин міста Переяслава-Хмельницького.

КОРЖОВ Юрій Борисович – незалежний дослідник, член Національної спілки краєзнавців України.

КРАВЦОВ Андрій Миколайович – аспірант Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України.

ЛОХА В'ячеслав Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри географії, екології і методики навчання, керівник навчально-наукового центру генеалогічних досліджень та історичної регіоналістики ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

НАГАЙКО Тарас Юрійович – кандидат історичних наук, завідувач науково-дослідного відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

ПОДРИГА Володимир Миколайович – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

РЕВЕГА Наталія Миколаївна – старший науковий співробітник відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

ФІГУРНИЙ Юрій Степанович – кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології Науково-дослідного інституту українознавства МОН України.

ШКІРА Наталія Миколаївна – молодший науковий співробітник відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Наукове видання

Краєзнавство Переяславщини : щорічник / [упоряд.: Т. Ю. Нагайко, О. А. Горбовий ; відп. ред. Т. Ю. Нагайко]. Переяслав (Київ. Обл.) ; Кам'янець-Подільський (Хмельниц. Обл.) : ТОВ «Друкарня «Рута», 2019. Вип. 1. 296 с.

Редакційна колегія може не поділяти фахову думку авторів публікацій, залишає за собою право редагувати та скорочувати надані тексти. Передрук та відтворення опублікованих матеріалів будь-яким способом дозволяється лише при посиланні на це видання. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори та упорядники матеріалів.

Відповідальний редактор:

Т. Ю. Нагайко

Упорядники:

Т. Ю. Нагайко, О. А. Горбовий

Верстка та літературна корекція:

К. М. Нагайко

Дизайн обкладинки:

С. М. Вовкодав

Адреса редакції:

08400, Київська область, м. Переяслав, вул. Шевченка, 8

Тел. +38(04567)5-41-03; niez.pereyaslav@gmail.com

Підписано до друку 3.12.2020 р. Формат 60×84/8.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 38. Гарнітура Times New Roman.

Наклад: 100 прим.

Віддруковано ТОВ «Друкарня «Рута»

м. Кам'янець-Подільський, вул. Руслана Коношенка, 1

Тел. (03849) 4-22-50; drukruta@ukr.net.

Свідоцтво ДК № 4060 від 29.04.2011 р.